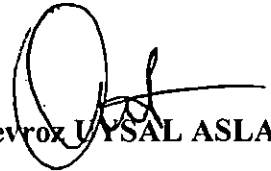

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştiren erkek egemen politikalar sonucunda kadına yönelik şiddet ve katliamlar artarak devam etmektedir. Evde eş, baba, erkek kardeş şiddetine maruz kalan kadınlar işyerlerinde patron, sermayedar, erkek çalışan ve yöneticiler, sokakta ise eski eş, sevgili tarafından her türlü şiddet ve mobing ile karşı karşıya kalmaktadır. Kadınlar şiddetin her türü ile karşı karşıya kalırken bu konuda etkin bir politika olmaması, (mevcut yetersiz) yasaların uygulanmaması kadınları şiddet sarmalının içerisine hapsedmektedir.

Kadına yönelik şiddetin, bireysel eylemlerle sınırlı olmadığı; uygulanan politikalar, eksik bırakılan mekanizmalar ve cezasızlık pratiği nedeniyle yapısal bir “erkek devlet şiddeti” biçimine dönüştüğü açıktır. Bu yapısal şiddetin tüm boyutlarıyla ortaya konulması, mevcut yasal düzenlemelerin uygulanmasındaki eksikliklerin tespit edilmesi ve şiddetin önlenmesi için ihtiyaç duyulan yasal ve kurumsal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Nevroz UYSAL ASLAN
Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Kadına yönelik şiddet ve katliamlar yaşadığımız coğrafyanın en derin sorunlarının başında gelmektedir. Kadın cinayetlerinin katliama varan boyuta gelmesi, evlerin, sokakların, iş alanlarının kadınlar için birer şiddet mekanına dönüşmesi, bu alanda yürütülen politikaların yetersizliğinden bağımsız düşünülemez. Kadınların sadece fiziksel şiddet değil psikolojik, ekonomik, cinsel, dijital yani; şiddetin birçok türüyle karşı karşıya kalması iktidarın bu konuda etkin bir mücadele yürütmediğinin göstergesidir.

Cinsiyet ayrımcılığını hayatın her alanında yaşayan kadınlar, eğitim hakkından mahrum bırakılma, zorla evlendirilme, fiziksel saldırılar, taciz, mobbing, çalışma hayatına girememe, düşük ücretle ya da kayıt dışı çalıştırılma, ev içi emeğinin görülmemesi, bakım emeğinin altında ezilme gibi birçok fiziksel ve psikolojik şiddet türüne ve emek sömürüsüne de maruz kalmaktadır. Maalesef ki bu konuda etkin bir politika yürütmeyen iktidar tarafından bizzat “Aile Yılı” adı altında yürüttüğü politikaları desteklemek amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı eliyle başlatılan projelerle kadınların yaşadığı şiddetin, ayrımcılığın nasıl beslendiğini bizzat seçim bölgem olan Şırnak ilinde görmekteyiz.

Kadınları, ev içine hapsederek erkeğe muhtaç hale getirmesine neden olan 14 Temmuz 2025 tarihinde “Aile Yılı” kapsamında Şırnak Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından Beytüşşebap ilçesinde düzenlenen etkinlikte yaşananlar bunun göstergesidir. Kadınları yaşadığı şiddet ortamından çıkararak, toplumun bir öznesi olarak görüp güçlendirmesi gereken ŞÖNİM Beytüşşebap’ta açtığı stantta “Kadına El Kalkamaz” şeklinde cinsiyetçi söylemlerle şiddeti yeniden üretmeye devam etmiştir.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştiren, kadını özne olarak değil yalnızca “aile” içinde tanımlayan “Aile Yılı” politikalarının kadınların yaşamlarını korumadığı; aksine onları şiddetin merkezine, çoğu zaman da ölümün eşiğine ittiği görülmektedir. Bu gerçeği en çıplak hâliyle gösteren örneklerden biri Şırnak’ın Cizre ilçesinde yaşanmıştır. Nesibe Elgün, 24 Mart 2025 günü, çocuklarının gözleri önünde, evli olduğu erkek Abdülkerim Elgün tarafından, tam da “korunduğu” iddia edilen aile ortamında katledilmiştir. Kadını güvenliğe kavuşturmak yerine onu şiddetin içine geri gönderen bu anlayış, yalnızca bir politikanın değil, bütün bir zihniyetin nasıl ölümcül sonuçlar yarattığının somut bir göstergesidir.

Bugün “aşk”, “sevgi” adı altında işlenen cinayetlerin artışı da bu politikalardan ayrı düşünülemez. Bu politikalarda ısrarın kadınların evlerden işyerlerine yaşamlarının nasıl tehlikeye atıldığının, işyerlerinde yaşadığı ve katliam boyutuna ulaşan şiddet ve mobingin bir başka örneği Silopi’de yaşanmıştır. Silopi ilçesinde 23 Haziran 2025’te Gülizar Yıldız’ın çalıştığı iş yerinde Remzi Kayaalp adlı erkek tarafından katledilmesi buna somut bir örnektir.

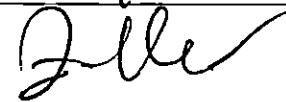
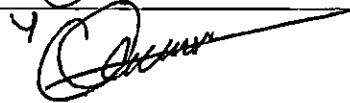
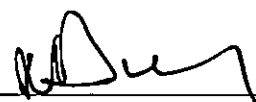
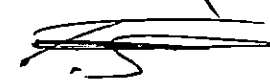
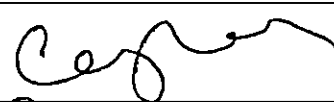
Kadın cinayetleri giderek katliam boyutlarına ulaşırken, bu konuda alınan önlemler ve uygulanan yaptırımlar oldukça yetersiz kalmaktadır. Failler, haksız tahrik indirimleriyle cezai sorumluluklarını fiilen azaltmakta; verilen indirimler cezayı caydırıcı olmaktan çıkarak şiddeti adeta teşvik eden bir etki üretmektedir. Öte yandan, şiddete maruz kalan kadınların adalete erişiminin sınırlı olması, kadınlar açısından yapısal ve sürekli bir güvensizlik ortamı yaratmaktadır.

Jinnews’in kadına yönelik şiddet çetelesine göre ise, Ocak-Ekim 2025 tarihleri arasında 174 şüpheli; 245 erkek şiddeti sonucu olmak üzere toplam 419 kadın katledilmiştir. Son 10 ayın verileri, kadınlar açısından yaşam alanlarının her geçen gün daha da güvensiz hâle geldiğini ortaya koymaktadır. 174 şüpheli kadın ölümlerinden biri de yine seçim bölgem olan Silopi’de yaşanmıştır. Bişeng Salış 27 Eylül tarihinde evde şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiştir.

İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararı, 6284 Sayılı Yasanın etkin bir şekilde uygulanmaması, yasa gereği koruma kararlarındaki sürelerin azaltılması ya da kadınların koruma taleplerinin reddedilmesi medya aracılığıyla kadınlara yönelik yapılan cinsiyetçi açıklamalar, kadın örgütleri ve Sivil Toplum Örgütlerinin kadına yönelik şiddeti önlemede yaptıkları talep ve önerilerin dikkate alınmaması, şiddet faillerine yönelik yargı sistemindeki cezai yaptırımların yetersizliği, kravat indirimleri olarak tanımlanan, “iyi hal” ve “haksız tahrik” indirimlerinin uygulanması, ALO şiddet hattı, KADES gibi kadına yönelik şiddeti önleyebilecek uygulamaların etkin bir şekilde hayata geçirilmemesi kadına yönelik şiddeti artıran nedenler olarak görülmektedir.

Bu bağlamda; kadına yönelik şiddetin önlenmesi için cezasızlık politikalarına son verilmesi, faillere caydırıcı cezaların verilmesi, İstanbul Sözleşmesinden geri çekilme kararından vazgeçilmesi gerekmektedir. Bu gerekçeler doğrultusunda ve 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle;

- Kadına yönelik şiddetle mücadele politikalarının güçlendirilmesi, kadın cinayetlerinin etkin şekilde soruşturulması ve önleyici tedbirlerin artırılması,
- Kadına yönelik şiddeti meşrulaştıran söylem ve politikaların açığa çıkarılması, şiddetle mücadele kanunlarının etkin bir şekilde uygulanması;
- TBMM Kadına Karşı Şiddet ve Ayrımcılığın Önlenmesine Yönelik Meclis Araştırma Komisyonunun etkin ve ivedi bir şekilde çalışmalarını yürütmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	